

ILLFA 6

NÁVŠTEVA ZO SPRIATELENÝCH ZAHRANIČNÝCH UNIVERZÍT NA FA

Dekanka doc. Ľubica Vitková sprevádza zahraničných kolegov.

V pondelok 22. januára 2018 boli na úrovni STU prijatí kolegovia zo šiestich spriateľných univerzít:

- > FH Univeristy of Applied Sciences Technikum Wien, Rakúsko
- > Three Gorges University, Yichang City, Čína
- > Mongolian University of Science and Technology, Ulánbátar, Mongolsko
- > Université Savoie de Mont Blanc, Francúzsko
- > Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro, Portugalsko
- > University Transilvania of Brasov, Rumunsko

Návštevu organizovala a zastrešovala univerzita Technikum z Viedne. Vzhľadom na skutočnosť, že väčšina pedagógov zo spriateľných univerzít boli urbanisti a architekti so zameraním na oblasť Smart cities, zelené riešenia a využitie obnoviteľných zdrojov, tak po prijatí na rektoráte následne navštívili Fakultu architektúry STU.

Na fakulte sme zahraničným kolegom pripravili program vo väzbe na uvedenú problematiku. Počas návštevy sme prezentovali výsledky výskumu na našej fakulte a rovnako sme sa zamerali na prezentáciu našich študijných programov, predmetov a aktivít zameraných na oblasť ekológie, udržateľnej architektúry a urbanizmu. Po prezentácii našej fakulty dekanou doc. Ľubicou Vitkovou, vystúpil s výsledkami z oblasti vedy a vzdelávania, ako aj s predstavením náplne pracoviska vedúci Ústavu ekologickej a experimentálnej architektúry prof. Julián Kepl. Na prebiehajúce a pripravované projekty vo väzbe na tému Solar City, E-House a E-Car sa zamerlal Ing. arch. Peter Morgenstein. Tému Hyperloop, ktorá nie je len pokrokom v procese vzdelávania a prípravy mladých urbanistov, architektov a dizajnérov, ale aj relevantná výskumná metóda pre budúcnosť inžinierstva a urbanistického dizajnu v oblasti mobility, prezentoval tím študentov a kolegov zo štyroch ústavov na FA

a viacerých pracovísk, ktorí tento projekt riešili v rámci ateliérovej tvorby zimnom semestri 2016/17. Vyvrcholením podujatia bola prezentácia aktivít BCDlab na Ústave interiéru a výstavníctva doc. Veronikou Kotradovou. Veríme, že januárové stretnutie rozšíri sieť partnerov, s ktorými budeme mať v budúcnosti možnosť spolupracovať, najmä na príprave a realizácii spoločných projektov, ako v oblasti pedagogickej, tak aj výskumnej.

—LV,
foto: Matej Kováč—

UMENIE V DEPOZITE SPOMIENOK

Maliarka Monika Kubinská a sochár Bohuš Kubinský tvoria spoločne vyše dvadsať rokov. Ich výstavy to sú inštalácie, ktorými prezentujú cez svoje umenie spomienkové vrstvy civilizácie, širší kontext, genius loci a duchovnosť. Na výstave **Depozit spomienok** prezentovali autori v Synagóge v Stupave svoje diela v kontexte viacerých tém. Bohuš Kubinský sa vrátil k samostatnej soche a objektu, v ktorých reagoval na staršie rodinné príbehy spred siedmich desaťročí, keď sa jeho stará mama sama musela starať o rodinu, lebo jej manžel bol v koncentračnom tábore. Výstava reflektovala aj nedávny osobný príbeh,

spracovaný na základe starej rómskej povery o spálení košeľa, ďalšia téma sa venovala spomienkam na emigrantov, ktorí prechádzali pred dvoma rokmi strednou Európou. Monika Kubinská chápe umenie ako myšlienku – akýsi medzi-priestor, reakciu na to, čo prežívame a zároveň priestor na vieru a útechu, že energia a činnosť tejto myšlienky v pohybe má silu niečo zmeniť. Vo svojej tvorbe buduje tzv. obrazové knižnice, ako zásobárne vrstviacich sa myšlienok. Na výstave predstavila diela inštalované v týchto knižniciach, kde tematizovala druhú svetovú vojnu a židovské pochody smrti. Knižnica vytvorená špeciálne pre túto výstavu, sa venovala ľahostajnosti súčasného sveta, neschopnosti poučiť sa z histórie a z dejín a neschopnosti reflektovať sociálnu akceptáciu. Myšlienkovito bola ďalšia časť zameraná na aktuálne problémy súčasného sveta a bola venovaná čínskej poetke a disidentke Liu Xia. Kurátorka výstavy bola Mgr. Ivana Moncoľová, PhD. Výstavu podporili: Fond na podporu umenia Fakulta architektúry STU v Bratislave, JEWROPE, n.g.o. Výstava trvala od 9. do 13. decembra 2018.

—podľa TS red. upr. ID,
foto: Martin Marenčin—

NOVÁ CESTA FRIDRICH WEINWURMA

Fridricha Weinwurma (1885–1942) radíme k najvýznamnejším architektom medzivojnovovej modernej architektúry na Slovensku. Tento ľavicovo orientovaný architekt a intelektuál mal svoju projektovú kanceláriu otvorenú spolu s Ignáčom Vécseiom len niečo vyše dvadsať rokov, no vybudoval desiatky domov od vil, bytových domov, administratívnych budov až po celé štvrte. Pôsobil hlavne v Bratislave, no jeho diela môžeme nájsť aj v Nitre, Novom Smokovci či donedávna aj v Žiline. Architekt má nezma- zateľný podiel na medzivojnovom rozvoji veľkej časti nášho hlavného mesta, bez Weinwurma by dnes nebola Bratislava Bratislavou. Weinwurm podstatne ovplyvnil medzivojnovú architektúru na Slovensku a princípy jeho tvorby si osvojila celá generácia architektov. Slovenská národná galéria teda začala svoj nový výstavný rok, rok, v ktorom si pripomenie 70. výročie svojho vzniku, architektúrou. V Esterházyho paláci bola 25. januára 2018 bola otvorená výstava „Architekt Friedrich Weinwurm: Nová cesta“, prostredníctvom ktorej si pripomíname dielo a myšlienky tohto mimoriadneho architekta. Kurátormi výstavy sú prof. Henrieta Moravčíková a Mgr. Denis Haberland. Henrieta Moravčíková je autorkou monografie o Fridrichovi Weinwurmovi (Slovart, 2014), no výstava poskytuje predsa len z gruntu iné pole pôsobnosti na podanie vybraných skutočností a artefaktov. Tvorcovia výstavy stáli pred úlohou ako čo najlepšie uchopiť mnoho Weinwurmových budov do vymedze- ného priestoru výstavy. Boli zviazaní snahou o čo najvyššie interpretovanie architek- túry, aby sa čo najvhodnejšie a najpútavejšie priblížila divákovi. Výstava nakoniec ukazuje prácu architektonického ateliéru prvej polovice 20. storočia, postupy navrhovania a zobrazo- vacie zvyklosti. Ťažiskom výstavy sa tak stali výkresy architekta, modely a fotografie podnes existujúcich budov. Výnikajúcim momentom sú veľkorozmerné fotografie aktuálneho stavu, ktoré

Členovia tímu: Peter Moravčík - architektúra výstavy, Lubica Segečová - grafický dizajn, Oľga Triáška Stefanovic - fotografie

diváka fascinujú a priam vtiahu do prostredia architektúry a umožňujú precítiť desaťročiami preverenú atmosféru architektúry novej vecnosti. Kurátori výstavy poukazujú aj na ohlasy dobovej kritiky prostredníctvom rôznych dokumentov, či literatúry, v snahe sprostredkovať predstavu o Weinwurmovej architektúre tzv. novej vecnosti ako o novom staviteľskom umení vtedajšej doby. Expozícia upozorňuje na formu, ako ťažisko- vú oblasť diela architekta, ale aj konštrukciu a technickú stránku, čo vychádzajú z potrieb očakávaných od konkrétneho objektu. Weinwurm, podľa kurátorov výstavy, zhmotnil vo svojom architektonickom diele vlastnú osobnosť ľavico- vého intelektuála. Nielenže neúnavne obhajoval modernú architektúru a spoločenský pokrok, ale zaoberal sa riešením bytovej otázky, postavením jednotlivca a rodiny v modernej spoločnosti, kolektivismom, plánovaním, industrializáciou aj štandardizáciou. Tieto témy uplatnil najmä pri navrhovaní obytných súborov Unitas na Šancovej ulici a Nová doba na Vajnorskej ulici v Bratislave, ktoré boli v čase svojho vzniku jedinečné v celoe- urópskom meradle. Vo vyhlásení „Kam vedie nová cesta?“ z roku 1931 sa už Weinwurm nevenoval formálnej – konštrukčnej a priestorovej stránke architektúry, ale dotýkal sa takmer výhradne spoločenských súvislostí architektúry. Výstava sprostredkováva divákovi ideové a vý- razové koncepty Weinwurmova diela, no sú- časne nepriamo nastoľuje otázku, akou cestou, smerovaním a vnímaním prešla po následných tragických historických udalostiach a spoločens- kých zmenách slovenská povojnová architektúra. Expozícia ponúka medzi iným vily v Bratislave, napr. vilu Lengyel na Podtatranského alebo vilu Dr. Veröa v Nitre, z bratislavskej tvorby napríklad Astóriu, stavby pre židovskú náboženskú obec či projekt modernizácie kúpeľov Grössling, ktoré ako nevyužívané postupne chátrajú a degradujú. Výstava upozorňuje na viaceré objektov, ktorým hrozí zánik. Mementom je okno firmy Kraus,

A prišiel aj prof. Petr Pečlák z Brna.

zachránené pri buraní nemocnice na Bezručovej ulici v Bratislave, komplexu, ktorý síce nie je Weinwurmovým dielom, autormi sú vynikajúci Alojz Balán a Jiří Grossmann, no na vzniku okna sa Weinwurm podieľal a bolo v tom čase špičko- vou patentovanou technológiou. Výstava ponúka jej návštevníkom dobové a ideové súvislosti a presahy Weinwurmova diela. Expozícia navrhol architekt a manžel Peter Moravčík, za grafickým dizajnom výstavy a katalógu stojí Lubica Segečová, autorkou fotografií je Oľga Triáška Stefanovic a autorkou polystyré- nových modelov je Danica Ščepková, kartónové modely robili študenti Fakulty architektúry STU a autorkou skíc – axonometrií realizovaných stavieb je Laura Pastoreková. Súčasťou expozície je zvuková reprodukcia pôvodných textov architekta, ktoré osvetľujú jednotlivé línie Weinwurmova uvažovania o architektúre, a ktoré nahovoril Michal Hvorecký. Výstava potrvá do 20. mája 2018.

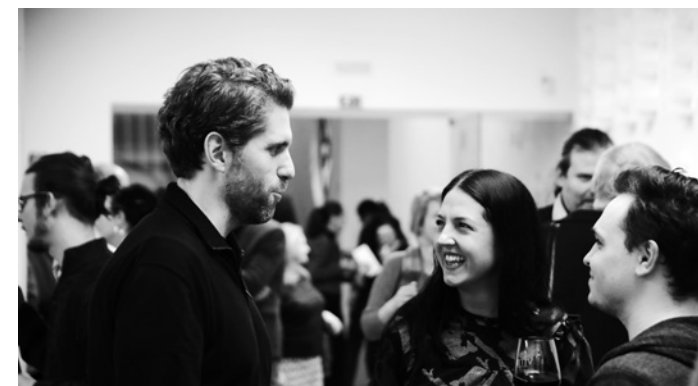
–ID upr. podľa <https://lnk.sk/TVZ7> a <https://lnk.sk/hkAM>
Foto: Matej Kováč –

Kurátorka prof. Henrieta Moravčíková podpisuje knihu arch. Milošovi Juránimu.

Jozef Kovalčík, riaditeľ FPU

Okno Kraus

architekti Peter Moravčík a Michal Vršanský

prof. Matúš Dulla arch. Soňa Ščepánová

Fedaj Matejov, arch. Hanka Kopecká, arch. Janka Králiková a arch. Dominik Seidl

Sandra Kusá, generálna riaditeľka SNG

Šťastná kurátorka prof. Henrieta Moravčíková

dekanka Lubica Vitková gratuluje

ZIMNÁ NOC ARCHITEKTÚRY 2018

6 *dekanka doc. Lubica Vitková a členovia Archtung otvárajú Noc architektúry.*

Noc architektúry – podujatie s rozmanitými aktivitami, ktoré sú o architektúre, urbanizme a dizajne, či sú s nimi nejakým spôsobom prepojené, sa viaže k Fakulte architektúry STU v Bratislave. Poslednýkrát sa uskutočnilo vo štvrtok 15. februára 2018. Opäť bola naša fakulta otvorená pre blízkych, kamarátov rodičov, celú architektonickú obec, ba aj širšiu verejnosť, aby si všetci pozreli výsledky tvorby. A dalo sa tu vidieť a počuť naozaj všeličo inšpiratívne. Kým na Vysokej škole výtvarných umení už roky funguje prehliadka študentských semestrálnych prác pod názvom Prieskumy, kde má prístup aj verejnosť,

u nás na fakulte sa niečo obdobné udomácnilo pod názvom Noc architektúry. Opakuje sa periódicke dvakrát ročne a posledná Noc bola v poradí už štrnástá. Rôznorodé aktivity, ktoré bývajú súčasťou Noci architektúry dopĺňajú a zatriktívňujú hlavnú aktivitu podujatia, ktorou je veľká výstava študentských semestrálnych prác (tie sú výsledkom hlavného predmetu ateliérová tvorba). Ateliérová tvorba je príležitosť, kde študent na FA ukáže nielen svoju kreativitu v zaujímavom a dobrom návrhu budovy, verejného priestoru, zóny, miesta, mesta, krajiny či predmetu, ale aj záročí všetky technické a umelecké poznatky, ktoré priebežne načerpal súkajúc sa štúdiom. Niekedy ide o práce dosť vydatené, a tak sa organizátori rozhodli založiť tradíciu novej ceny CHEDDAR. Ako obvyčajne, Noc architektúry otvorila vo foyeri dekanka FA STU doc. Lubica Vitková, ktorá sa vždy podujatia s entuziazmom zúčastňuje, spolu s tímom z Archtung, vedeným arch. Andrejom Oláhom a arch. Elenou Šoltésovou. Detáško v Banskej Štiavnici predstavil prof. Pavel Gregor, zatiaľ prvý v kuloároch zmieňovaný kandidát na budúceho dekana FA STU. V Aule Emila Belluša sa od šiestej večer vinuli za sebou štyri 15-minútovky, na ktorých sa predstavili Superstudio Contest, Peter Lényi / 2021, CAMP – Centrum

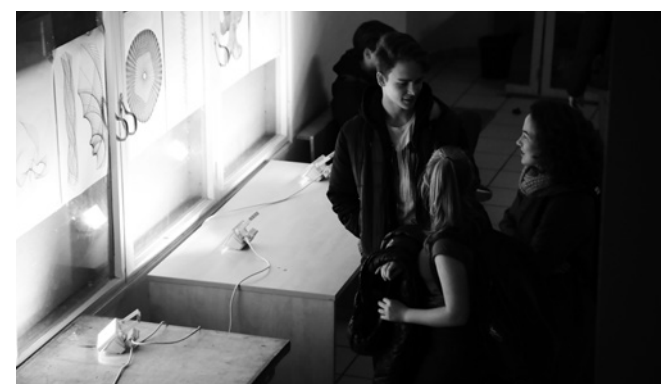
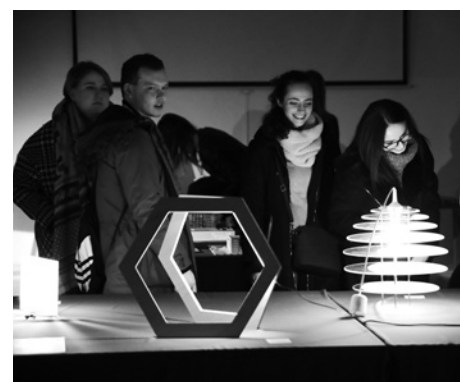
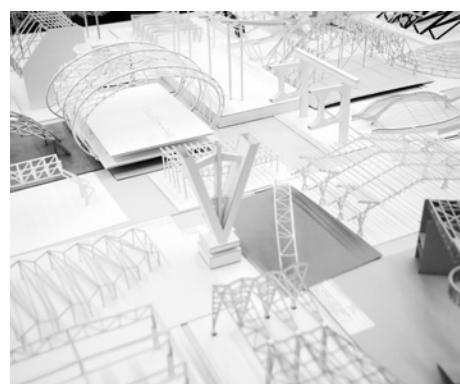

Arch. Matúš Vallo predstavuje Plán Bratislava.

architektúry a mestského plánovania a Penta Real Estate. Téma 15-minútoviek bola rozvoj, mestské plánovanie a architektonické súťaže, ktoré sú v súčasnosti dosť horúcou témou v spoločnosti. Napríklad česká platforma Superstudio contest organizuje netradičnú – 24hodinovú formu súťažená, architekt Peter Lényi z ateliéru 2021, porozprával o skúsenostiach a aktívnej iniciatíve v organizovaní verejných súťaží, Centrum architektúry a mestského plánovania CAMP predstavilo vznik a fungovanie novej platformy, ktorej primárnym cieľom je prehĺbiť verejnú diskusiu o rozvoji Prahy, alebo zástupcovia spoločnosť Penta Real Estate prezradili pár vecí o prístupe k architektonickým súťažiam z pohľadu developera.

Súčasťou programu bolo aj predstavenie a diskusia k Plánu Bratislava architektom Matúšom Valloom, iniciatívy, ktorá sa snaží napomôcť lepšiemu a koordinovanejšiemu rozvoju súčasnej chaotickej zastavovanej Bratislavy. Predstavila sa aj platforma o dizajne Pechtle-Mechtle, bola aj vernisáž výstavy výsledkov workshopu 1:1 od WOVEN, či bolo možné zoznámiť sa s projektmi Hyperloop v kotolni.

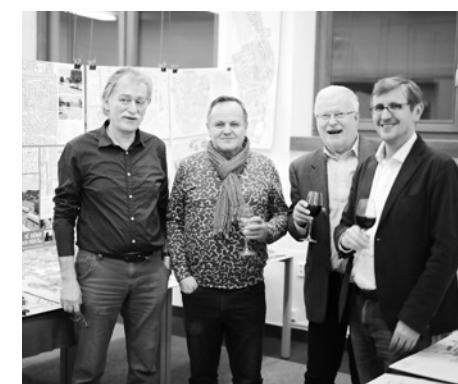

Hyperloop je definovaný ako najefektívnejšia na človeka orientovaná preprava pre budúce generácie. Fakulta architektúry v spolupráci s medzinárodnou spoločnosťou Hyperloop Transportation Technologies (HTT) skúmala systém s cieľom nájsť viaceré riešenia dizajnu trasy, mestskej stanice a kapsule pre tento spôsob dopravy. Študenti skúmali koncepcie systému na prípadovej štúdií prepojenia Bratislavy a Brna. Výsledky spolupráce priniesli viac ako 20 rôznych návrhov a podnety pre zlepšenie interdisciplinárneho spôsobu vzdelávania na fakulte a na štyroch spolupracujúcich ústavoch: Ústave dizajnu, Ústave urbanizmu a územného plánovania, Ústave konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb a Ústave ekologickej a experimentálnej architektúry. Súčasťou expozície bol aj výskum typológie staníc Hyperloop spracovaný kolegom Mgr. art. Martinom Uhrikom a výstava fotografií Mgr. art. Moniky Stacho, ArtD. Dokumentujúca celý proces. Výstava bola v priestoroch FA STU verejnosti prístupná do konca februára. Tak ako to býva zvykom aj tu bola súčasťou NOA prednáška zahraničného hosťa, o ktorých býva veľký záujem nielen zo študentských radov, ale aj z radov pedagógov a architektov z praxe. Prišiel Thomas Krarup – partner a šéf projektovej časti Kodaňskej pobočky dánskeho ateliéru

COBE architects. Ateliér COBE sa zameriava na architektúru a dizajn, ich projekty zahŕňajú budovy, verejný priestor aj po rozsiahle urbanistické plánovanie. Architektúra, ktorú tvoria nie je záležitosťou formy, či štýlu, ale dôležitejšie je pre nich v rozličných mierkach čo najlepšie pochopiť miestne pomery a kontext prostredia, prispôbiť sa spoločenskému životu a jeho používateľom. Práve táto sociálna interakcia je prístup, vďaka ktorému ateliér COBE architects dosiahol úspechy na národnej aj medzinárodnej úrovni. Možno spomenúť ich projekt 17 poschodového Sila v Kodani v Nordhavne, alebo Ragnarock, Múzeum roku a popu v Roskilde v Dánsku alebo Israel Plads v Kodani a iné. Spoločnosť COBE vlastne založila komunitu architektov so schopnosťou prístupovať ku všetkým stupňom architektúry od mestského plánovania až po budovy a verejný priestor. Tieto prvky kombinujú a vytvárajú fyzické podmienky pre život ľudí a ich sociálnu interakciu. Ich prístup k architektúre je inkluzívny; so sociálnymi, praktickými, ekonomickými a environmentálnymi otázkami integrovanými do tohto procesu. Architektúru považujú za proces dialógu a do každej etapy procesu navrhovania zapájajú vybraných odborníkov a konzultantov z rôznych krajín aj ďalších súvisiacich odborných oblastí. Tento spôsob tvorby prostredia na Slovensku nie je dosiaľ populárny, a tak bolo veľmi podnetné počť prednášku Thomasa Krarupa. Po prednáške sa odovzdávali CHEDDAR (práce sa dali pozrieť na prízemí na FA). Najlepšie projekty v kategóriách – architektúra, urbanizmus a dizajn vyhodnotila nezávislá porota zložená z odborníkov z praxe, kde boli členmi aj: Juraj Benetin (COMPASS), Iľja Skoček ml. a Soňa Otiepková (Villo Design). A výsledky boli nasledovné: V kategórii Architektúra bol ocenený Ľuboš Dobóczy a jeho Break from the monuments / Malé mestské divadlo ako pauza, resp. akýsi prales (divadlo by bolo pod zemou), či provokácia medzi masívne zastavaným územím vo štvrti za SND. V kategórii Urbanizmus zvíťazil projekt Koľaj od Moniky Bočkovej, Barbory Lichtmanovej, Kristíny Machajovej, Miroslavy Mišurovej a Martina Oravca. Projekt sa venuje transformácii industriálnej zóny medzi dvoma dopravnými ťahmi Rožňavskou a Vajnorskou, areálu, ktorý bol kedysi perifériou, no dnes je atraktívnym priestorom takmer v centre. V kategórii Dizajn vyhrala kolekcia NA NOVO od Viktórie Komarňanskej, ktorá si už založila aj svoju vlastnú značku MARNa. Ide o upcyklované oblečenie ušité z odpadových materiálov, ktoré vyzerá moderne a funkčne, pričom sa autorka sa snaží poukázať na spoločensky zodpovednú produkciu oblečenia. Noc architektúry sa skrátka snaží byť prienikom študentskej komunity, architektonickej i dizajnerskej obce s verejnosťou a v študentských a bohémnych kruhoch pokračovala ďalej až do neskorých hodín. Nám už len ostáva tešiť sa na jej letnú sestru.

– Irena Doratjaková, Foto z NOA Matej Kováč –

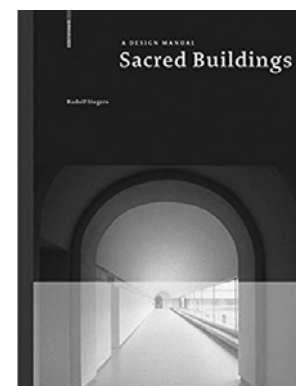
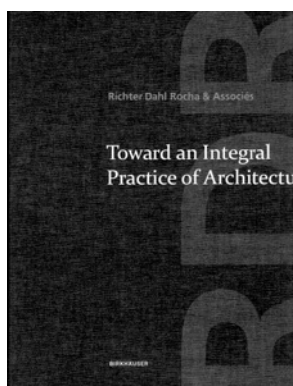
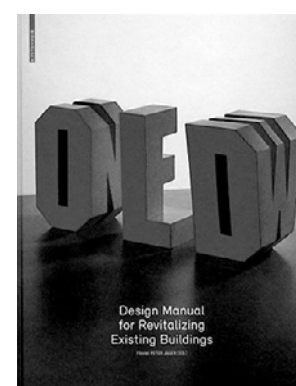
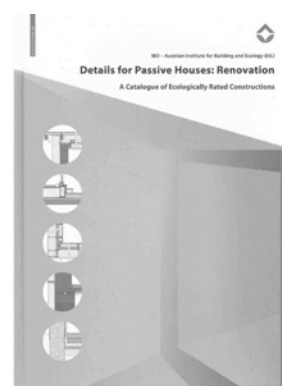
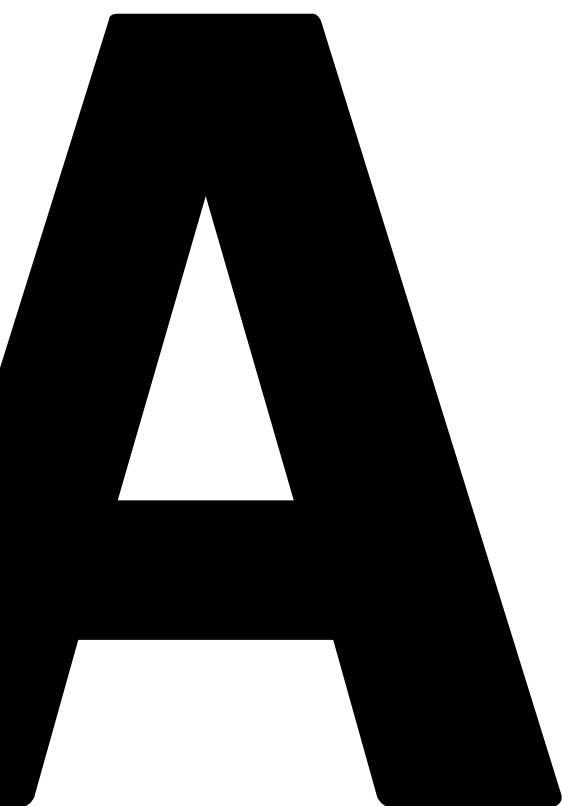
Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, zo súkromných zdrojov, finančne podporili spoločnosť Penta Real Estate a Knauf Bratislava, mediálnymi partnermi podujatia boli portál Archinfo.sk, časopis Atrium, stránka Bratislava YIMBY, časopis ERA21 a Rádio FM.

prof. Bohuš Kováč, arch. Pali Kosnáč, doc. Marián Malovaný a arch. Ľuboš Závadný v radostnej debáte.

Thomas Krarup z dánskeho Cobe architects

VÝBER Z NOVINIEK V KNIŽNICI FA STU: E-BOOKY

Sprístupnené z webstránky knižnice na linku www.fa.stuba.sk/kniznica/e-booky

SLOVNÍKY, PRÍRUČKY, MANUÁLY, TYPOLÓGIE

- CH. SCHITTICH: **Wohnkonzepte in Japan: Typologien für den kleinen Raum=Housing in Japan; Typologies for small spaces** / Obytné budovy v Japonsku, typológia pre malé priestor. DETAIL, München: 2016
ÖSTERREICHISCHES INSTITUT FÜR BAUBIOLOGIE UND –ÖKOLOGIE –ed.:
Details for Passive Houses: Renovation A Catalogue of Ecologically Rated Constructions for Renovation / Pasívne domy, renovácie, ekologické konštrukcie, architektúra, manuál. De Gruyter, Berlin; Boston: 2016
- F. P. JÄGER: **Old & New. Design Manual for Revitalizing Existing Buildings** / Revitalizácia existujúcich budov, manuál pre navrhovanie. Birkhäuser, Basel: 2012
- CH. SCHITTICH –ed.: **Best of DETAIL: Beton/Concrete** / Betónové konštrukcie, stavebné materiály – betón. DETAIL, München: 2016
- RICHTER - DAHL ROCHA & ASSOCIÉS - D. BRATTON–ed.: **Toward an Integral Practice of Architecture** / Architektonické navrhovanie, komplexný manuál. Birkhäuser, Basel/Berlin/Boston: 2014
- H. BRAUN, H. BLEHER, H. DEUBZER, J. EICHLER, D. GRÖMLING, O.W. GRUBE, G. HAUSLADEN, M. HEGGER, G. HENN, H.U. JÄGER, H. MEINDL, S. PÄÄBO, K.L. SIMONS:
Research and Technology Buildings: A Design Manual / Stavby pre vedu a výskum, technické vybavenie, manuál navrhovania. Birkhäuser, Basel: 2005
- R. STEGERS: **Sacred Buildings: A Design Manual** / Sakrálne stavby, manuál navrhovania. Birkhäuser, Basel: 2008
- O. HECKMANN, F. SCHNEIDER: **Floor Plan Manual: Housing** / Bývanie, pôdorysy podlaží, manuál. Birkhäuser, Basel: 2012

INFORMAČNÉ LISTY FA STU BRATISLAVA

ročník 25, 2017/2018, # 6 február
Prvý raz vyšlo ako Informačný bulletin v marci 1992.

VYDÁVA: FA STU, Námestie slobody č. 19, 812 45 Bratislava
ŠÉFREDAKTORKA: Ing. arch. Irena Dorotjaková
KONTAKT: 0918 665 026, 02 / 57276178
E-MAIL: dorotjakova@fa.stuba.sk
DIZAJN/LAYOUT: Lenka Hámošová, MDes.
FOTOGRAFIE: Mgr. art. Matej Kováč,
Ing. arch. Irena Dorotjaková, archív FA STU
ISSN 1337-2475
REGISTRÁCIA MK: EV 2962/09

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá autor.

**SLOVENSKÁ TECHNICKÁ
UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA ARCHITEKTÚRY**